

Η έμφυλη διάσταση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας

Αγαπητοί επίσημοι προσκεκλημένοι, Φίλες και φίλοι,

Σήμερα γιορτάζουμε την ημέρα της γυναίκας, ωστόσο τα στοιχεία για τη χώρα μας δεν αφήνουν περιθώρια για γιορτές.

Όπως περιθώρια για γιορτές δεν αφήνουν και οι συνθήκες της οικονομικής κρίσης που περνάει η χώρα μας. Πόσο άραγε αυτά τα δυο σχετίζονται ή πώς το ένα επηρεάζει το άλλο? Η κρίση στην Ελλάδα χτυπάει πρώτα τις γυναίκες, τις πιο ευάλωτες δηλαδή ομάδες, μεγαλώνοντας τον επαγγελματικό και κοινωνικό τους αποκλεισμό και εντείνοντας τη φτώχεια όχι μόνο για τις γυναίκες αλλά για την οικογένεια.

Κι αυτό δεν είναι θεωρητικό, αλλά αποτυπώνεται με νούμερα. Η χώρα μας, στις διεθνείς έρευνες που αποτυπώνουν τις ίσες ευκαιρίες μεταξύ των φύλων, μέσα σε ένα μόλις χρόνο κατρακύλησε 11 ολόκληρες θέσεις και από την 75^η πέρσι έπεσε στην 86^η φέτος. Κι αυτό αποδίδεται στη μείωση της απασχόλησης των γυναικών γενικά και στη μείωση στα τεχνικά επαγγέλματα ειδικότερα. Έχει να κάνει με τις ικανότητες των γυναικών που χάνουν τη δουλειά τους ή με ένα είδος ρατσισμού και αποκλεισμού?

Αλλά και πριν την κρίση τα πράγματα δεν ήταν καθόλου αισιόδοξα για τη χώρα μας. Σήμερα στην 85^η θέση της διεθνούς κατάταξης για τις ίσες ευκαιρίες των δυο φύλων, ανάμεσα σε 134 χώρες, παραμένουμε σταθερά τελευταίοι από όλες τις χώρες της ΕΕ, οι περισσότερες των οποίων καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις και συντριπτικά την πρώτη εικοσάδα (13 από τις 20 πρώτες), ενώ εμείς υπολείπομεθα ακόμα και από αναπτυσσόμενες χώρες, από τις πρώην ανατολικές, από χώρες όπως η Μποτσουάνα ή το FYROM που ευρισκόμενο στην 53^η θέση, μας περνά 33 ολόκληρες θέσεις!

Κι όμως!

Ξέρουμε καλά ότι στην Ελλάδα η γυναίκα έχει εισχωρήσει σε όλους τους τομείς της παραγωγής. Βεβαίως με μισό ποσοστό απασχόλησης από τους άνδρες και διπλάσια ανεργία. Ωστόσο δίνει το παρόν σε όλους τους τομείς, ακόμα και στους ανδροκρατούμενους. Ξέρουμε επίσης ότι κάθε Σεπτέμβρη βλέπουμε τα κορίτσια να μπαίνουν στα πανεπιστήμια πετυχαίνοντας πρωτιές και διακρίσεις ακόμα και στις πιο δύσκολες σχολές. Ίσως δε ξέρουμε ότι στο ελληνικό πανεπιστήμιο, εδώ και μερικά χρόνια, τα κορίτσια που σπουδάζουν είναι περισσότερα από τα αγόρια!

Τί σημαίνουν λοιπόν όλα αυτά τα νούμερα και οι διαπιστώσεις?

Σημαίνουν ότι η πρώτη κατάκτηση έχει γίνει. Το δικαίωμα στη μόρφωση έχει κατακτηθεί. Τα κορίτσια σπουδάζουν επί ίσοις όροις, διακρίνονται, αριστεύουν και πρωτεύουν, επενδύουν σε κόπο και προσπάθεια, σε όνειρα, ελπίδες και φιλοδοξίες.

Και τί γίνεται μετά?

Τελειώνοντας τις σπουδές τους, φιλόδοξες και ικανές επιστήμονες συναντούν τις πρώτες δυσκολίες. Στο να βρουν δουλειά, στο να ανταμειφθούν ισότιμα, είναι οι πρώτες που θα χάσουν τη δουλειά τους σε μια περίοδο κρίσης όπως η σημερινή, αλλά και πολύ περισσότερο στο να προχωρήσουν και να εξελιχθούν στην καριέρα τους επί ίσοις όροις με τους άνδρες συναδέλφους τους. Γιατί αυτές τις μορφωμένες και ικανές γυναίκες δυστυχώς δε τις συναντούμε στην κορυφή της επιχείρησης, της διοίκησης, της πολιτικής. Η γυάλινη οροφή στην Ελλάδα είναι πολύ ισχυρή, όπως φαίνεται από τις διεθνείς έρευνες και κρατάει καθηλωμένες τις γυναίκες στις χαμηλότερες βαθμίδες της ιεραρχίας και της πολιτικής. Ποιος χάνει όμως από αυτό?

Βεβαίως οι ίδιες οι γυναίκες, όταν στα μέσα της καριέρας τους διαπιστώνουν ότι δεν προβλέπεται να αγγίξουν την κορυφή, όσο κι αν μοχθήσουν, όσο ικανές κι αν είναι! Δε το λέει κανείς, δε το ομολογεί κανείς αν ερωτηθεί βεβαίως! Το λένε όμως και το καταγράφουν τα ψυχρά νούμερα και οι στατιστικές διαπιστώσεις!

Έλλειμμα δημοκρατίας και πολιτισμού το ονομάζει αυτό η ΕΕ στα κείμενά της, διαπιστώνοντας τη μικρή γυναικεία συμμετοχή, που και πάλι ως ευρωπαϊκός μέσος όρος υπερτερεί πολύ από τις πενιχρές ελληνικές επιδόσεις!

Αλλά χάνει και η ίδια η κοινωνία και η οικονομία της χώρας!

Οι διεθνείς έρευνες συμφωνούν και καταγράφουν ότι οι ίσες ευκαιρίες στα δύο φύλα σχετίζονται ευθέως με την ανταγωνιστικότητα της κάθε χώρας, με την οικονομική της ανάπτυξη και ευρωστία, με το ΑΕΠ της! Μάλιστα υπολογίστηκε ότι αν η ΕΕ στο σύνολό της βελτίωνε τις ανισότητες ανάμεσα στα δυο φύλα, θα κέρδιζε μια αύξηση του ΑΕΠ της κατά 13%! Φανταστείτε τί μπορεί να σημαίνει αυτό για την Ελλάδα!

Και είναι λογικό, αφού στη σημερινή εποχή της γνώσης, της εξειδίκευσης, της πληροφορίας, της καινοτομίας, οι χώρες που θα προχωρήσουν θα είναι αυτές που θα κάνουν την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, την ανάδειξη των καλύτερων ταλέντων και μυαλών είτε είναι γένους αρσενικού είτε είναι γένους θηλυκού! Κανένα ταλέντο δεν είναι για χάσιμο! Κι αυτό γίνεται ακόμα πιο επιτακτικό όταν διανύουμε περιόδους κρίσης, όπως αυτή η άνευ προηγουμένου παγκόσμια οικονομική αλλά και ελληνική κρίση. Η κινητοποίηση και η συμμετοχή των γυναικών μπορεί να αποτελέσει έναν από τους μοχλούς για την ανάκαμψη. Ωστόσο στη χώρα μας, φαίνεται ότι αυτό το μισό επιστημονικό δυναμικό της χώρας, που το εκπαιδεύουμε και επενδύουμε ως χώρα σ' αυτό, τελικά το αφήνουμε αναξιοποίητο και ανεκμετάλλετο, προορίζοντάς το μόνο για τις χαμηλές βαθμίδες της ιεραρχίας και αποκλείοντάς το από τα κέντρα λήψης αποφάσεων. Πρόκειται για έναν σκληρό και άδικο αποκλεισμό που οδηγεί σε φτώχεια οικονομική, κοινωνική, δημοκρατική και πολιτιστική. Ζητάμε από τους πολιτικούς να πάρουν εκείνες τις γενναίες αποφάσεις που θα ανοίξουν το δρόμο για τη συμμετοχή των ίσων ευκαιριών και όχι τη συμμετοχή β' κατηγορίας! Η υιοθέτηση των **ποσοστώσεων**, που στις πιο ανεπτυγμένες και ανταγωνιστικές χώρες έχει λειτουργήσει ευεργετικά ακόμα και στον ιδιωτικό τομέα, όσο δυσάρεστη κι αν ακούγεται, όσο κι αν μας φαίνεται ότι δεν αρμόζει στην αξία και την ικανότητα των γυναικών που προτιμούν να προχωρούν με το σπαθί τους, κι όχι χαριστικά, ωστόσο είναι μια άνωθεν **δυνατή «σπρωξιά» για να αλλάξουν αντιλήψεις δεκαετιών και να ανατραπούν αγκυλώσεις** που διαφορετικά μπορεί να μας πάρουν χρόνια. Ας μην κρατάμε άλλο καθηλωμένο το μισό δυναμικό της χώρας χαμηλά στην παραγωγή. Ας του δώσουμε την ευκαιρία να ξεδιπλώσει τις ικανότητες και να προσδώσει και στην κορυφή μερικά από τα πολύτιμα γυναικεία χαρακτηριστικά, όπως η δέσμευση, η οργάνωση, η συστηματικότητα, η ευαισθησία, η αποτελεσματικότητα! Το όφελος θα είναι για όλη τη χώρα και τη κοινωνία!

Λιάνα Γούτα

Χημικός Μηχανικός

**Πρόεδρος Παραρτήματος Θεσσαλονίκης
Ινστιτούτου Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής**